

Výzva na ochranu dlhodobej udržateľnosti verejných financií

Slovensko má skúsenosť s výrazným rozpočtovým politickým cyklom, ktorý má neblahé následky pre dlhodobé zdravie verejných financií. Rada preto vyzýva vládu a poslancov, aby nenavrholi nové trvalé výdavky (alebo znižovanie príjmov), ak nie sú plne prefinancované znížením iných trvalých výdavkov alebo zvýšením príjmov.

Napríklad pred predchádzajúcimi voľbami prijaté zákony, často vo forme poslaneckých návrhov, výrazne destabilizovali finančnú stabilitu dôchodkového systému a napriek dobrým ekonomickým časom zvýšili štrukturálny deficit k 2,5 % HDP. Dlhodobá udržateľnosť tak ešte pred vypuknutím korona krízy dosiahla vysoké riziko, napriek tomu, že ešte koncom roka 2018 nebola ďaleko od pásma nízkeho rizika.

Okrem zhoršenia stavu verejných financií pred voľbami boli po voľbách naše verejné financie vystavené objektívnemu náporu vonkajších kríz (korona krízy a energetickej krízy, vrátane vojenskej agresie za našimi hranicami). O to väčší je dôvod poučiť sa z minulého vývoja a zabrániť opätovnému zhoršovaniu stavu verejných financií tesne pred voľbami.

Aj vďaka masívnym dotáciám cien energií pre domácnosti (ktoré už sú pokryté v rozpočte) podľa najnovšieho odhadu výboru pre makroekonomické prognózy, ako aj RRZ, dôjde v tomto roku k rastu ekonomiky, stabilizácii reálnej kúpyschopnosti obyvateľstva, ako aj miernemu nárastu zamestnanosti. Preto by sa rozpočtová politika mala prednostne sústreďovať na postupné ozdravovanie verejných financií.

Vzhľadom na vysokú úroveň dlhu sa uplatňujú tie sankcie dlhovej brzdy, ktoré vyžadujú, aby vláda predložila parlamentu opatrenia znižujúce dlh na bezpečnú úroveň.

Rozpočet verejnej správy na rok 2023, ako aj limit verejných výdavkov na obdobie rokov 2023 až 2025 boli schválené. Splnenie schválených výdavkových limitov by zaručilo postupné ozdravovanie verejných financií, ktoré by zároveň nedestabilizovalo ekonomiku. Už pri prijímaní rozpočtu bolo zrejmé, že v roku 2024 chýbajú konsolidačné oparenia na úrovni 360 mil. eur, v roku 2025 na úrovni 926 mil. eur.

Preto, ak sa navrhujú navyše nové trvalé výdavky (alebo znižovanie príjmov), tieto výdavky by mali byť minimálne plne prefinancované znížením iných trvalých výdavkov alebo zvýšením príjmov.

Navyše, podľa nedávneho rozhodnutia Ústavného súdu **opatrenia, ktoré majú vplyv na dlhodobú udržateľnosť** (v súvislosti s článkom 55a Ústavy SR¹), **by mali byť dostatočne poctivo prediskutované** a parlament by mal mať možnosť oboznámiť sa so stanoviskami dotknutých subjektov a odbornej verejnosti, vrátane RRZ. V súčasnosti nie je dôvod na to, aby sa opatrenia prijímali unáhlene a bez takejto diskusie.

Kontakt: media@rrz.sk

---

¹ Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Na podporu cieľov podľa predchádzajúcej vety ústavný zákon upravuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, pravidlá rozpočtovej transparentnosti a pôsobnosť Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.